Ügyszám: 2437/K/2007-3.

[…] részére

Tisztelt Uram!

Ön konzultációs megkereséssel fordult az adatvédelmi biztoshoz, melyben arra a kérdésre várja a választ, hogy hol húzódik – az adatvédelmi és személyiségi jogi szempontból – az a határ, ameddig egy magánszemély elmehet nyilvános tárgyaláson készített jegyzetek tekintetében?

Kérdésére az alábbi választ adom:

Mindenekelőtt a bírósági ítéletek nyilvánosságát érintő jogszabályi rendelkezéseket kívánom bemutatni, mert a rendelkezésekben található elv – miszerint az anonim változat preferált – az Ön ügyében iránymutatásul szolgálhat.

Az elektronikus információszabadságról szóló 2005. évi XC. törvény hatálya alá tartozó bírósági határozatok 2007. július 1-jét követően nyilvánosak. A kötelezően közzéteendő határozatok bárki számára megismerhetők és kutathatók, a szükséges anonimitás biztosítása mellett.

Azonban a Bírósági Határozatok Gyűjteménye nem az összes magyarországi bírósági határozatot tartalmazza, ezért a törvény hatálya alá nem tartozó bíróságok ítélkezési gyakorlatának megismerésére a bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII. 1.) IM rendelet, az ítéletekben szereplő személyes adatok megismerésére és kezelésére az Avtv. 32. §-a alkalmazandó. A rendelet értelmében az eljárásban részt nem vevő személy részére a bíróság elnöke engedélyezheti a felvilágosítást (iratok megtekintését, másolatok vagy jegyzetek készítését), ha a törvény azt lehetővé teszi. A kutatási célból történő iratbetekintés tehát engedélyhez kötött.

Az Avtv. 32. § szerint a személyes adatok feldolgozása és felhasználása kutatás céljára a következőképp történhet:

Tudományos kutatás céljára felvett vagy tárolt személyes adat csak tudományos kutatás céljára használható fel. A személyes adatot - mihelyt a kutatási cél megengedi - anonimizálni kell. Addig is külön kell tárolni azokat az adatokat, amelyek meghatározott vagy meghatározható természetes személy azonosítására alkalmasak. Ezek az adatok egyéb adatokkal csak akkor kapcsolhatók össze, ha az kutatás céljára szükséges. A tudományos kutatást végző szerv vagy személy személyes adatot csak akkor hozhat nyilvánosságra, ha az érintett abba beleegyezett, vagy az a történelmi eseményekről folytatott kutatások eredményeinek bemutatásához szükséges.

A kutató tehát személyes adatokat ismerhet meg a kutatás során, azonban a peres ügyben érintett felek információs önrendelkezési joga miatt a megismert adatokat csak az Avtv. rendelkezései szerint kezelheti.

Végezetül a bírósági iratanyagnak az a része, amely már levéltári anyagot képez, a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény rendelkezései szerint kutatható.

A fent ismertetett jogszabályi előírások a magánélethez és a személyes adatok védelméhez való jog érdekében az anonimitást tartják szem előtt. Ahogy a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) jelenlegi módosítása is, amely a 119. § új, (7) bekezdése alatt bárki számára megismerhetővé teszi az ítéletet, de hangsúlyozza, hogy a tényállás sérelmével nem járhat az anonimizálás. A módosító javaslat az alábbi linken olvasható: http://www.parlament.hu/irom38/05590/05590.pdf.

Az ítélethirdetés nyilvánossága tehát nem jelenti a személyes adatok bárki számára való megismerhetőségét. A tárgyalás nyilvánosságának az elve azonban az adatnyilvánosság elvét árnyaltabbá teszi. A tárgyalás nyilvánossága a peres felek magántitokhoz és személyes adatok védelméhez való jogát korlátozza. A nyilvános tárgyaláson megjelentek számára a jog biztosítja azt a lehetőséget, hogy különféle adatokat és információkat (jogesetet) ismerjenek meg, ebből azonban – ahogy a 780/K/2007. számú biztos állásfoglalás is megerősíti – nem következik az érintett jogainak teljes kiüresedése.

A tárgyaláson megismert adatokat az alábbi elvek mentén lehet felhasználni:

- a közérdekű adatok és a közérdekből nyilvános adatok szabadon felhasználhatók, és terjeszthetők, kivéve, ha ezt törvényi rendelkezés kifejezetten tiltja;

- a személyes adatok a nyilvános tárgyaláson a törvény erejénél fogva megismerhetők, az alábbi korlátozásokkal:

- kép-és hangfelvétel készítésének szabályait a Pp. fent említett módosítása tartalmazza;

- a sajtó a tevékenységére irányadó jogszabályi rendelkezések alapján adhat felvilágosítást a tárgyaláson történtekről;

- a tárgyaláson elhangzott személyes adatok további felhasználása nem ütközhet törvényi tilalomba, így például nem sértheti az érintett személyiségi jogait és a személyes adatok védelméhez való jogát.

- a tárgyaláson elhangzottak, a tényállás rögzítése személyazonosításra alkalmatlan módon – például anonimizáltan – nem sért személyiségi és a személyes adatok védelméhez való jogot.

Fontosnak tartom megjegyezni, hogy a kérdés tisztázása, illetve az alkotmányos alapjogok – a személyes adatok védelme, a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jog, a tudományos kutatás szabadsága – összhangjának megteremtése jogalkotói feladat.

Személyes adatok védelmével és közérdekű adatok nyilvánosságával kapcsolatos beadványával forduljon az adatvédelmi biztoshoz a jövőben is bizalommal.

Budapest, 2008. május 30.

Az adatvédelmi biztos jogkörében eljárva,

üdvözlettel:

Dr. Szabó Máté

állampolgári jogok országgyűlési biztosa